

AKTIVNOSTI POPULARIZACIJE ZNANOSTI NA OSJEČKOM SVEUČILIŠTU

Biolog-i-Ja/Dan otvorenih vrata

Jasenka Antunović Dunić Projekt popularizacije znanosti "Biolog-i-Ja" još je jednom pokazao da znanost može biti dostupna, zanimljiva i inspirativna te kako biologija ima važnu ulogu u razumijevanju svijeta koji nas okružuje. Svojom 13-godišnjom tradicijom postao je prepoznatljivo mjesto susreta znanosti, obrazovanja i zajednice. Edukacijsko-zabavne radionice provedene su 9. svibnja 2025. godine u prostorima Odjela za biologiju, a prijavljeni učenici osnovnih i srednjih škola prema vlastitim interesima birali su neke od brojnih ponuđenih tema: ESCAPE ROOM: Kako preživjeti kao bakterija?, Male pčele, velika tajna, Čovječe pokaži znanje!, Kemija u letu, Istraživači Panonskog mora, Slijepi putnici, Elm Alert, Labakadabra: tajni pokusi biologa, DOSJEI X: Tih svjedoci, Mikroskopski proizvođači energije, Mikroskopska avantura: Lov na kloroplaste, LIFE LAB: Istraži svoju biokemiju, Fotosinteza uhvaćena u kuglici, Mikrobiolog-i-ja: mikrodetektivi i mikroskop, Tko se boji zmija još?, Izgled vara - ili ipak ne?, Lov na blago Odjela za biologiju - 5. izdanje. Istog je dana organiziran i Dan otvorenih

vrata, stoga su posjetitelji imali priliku sudjelovati i u kratkim radionicama, koje su sadržajno bile prilagodene svim uzrastima (Tko se još boji morskog psa?, Dodirni ako se usuđiš!, Mini tornado lab, Tajno pismo biologa, Tragovi prirode, Umjetnost u bojama prirode) i kvizu Volim biologiju. Na Odjelu se mogla pogledati izložba fotografija prijavljenih na Natječaj za najbolju studentsku fotografiju te izložba fotografija djelatnika "Biologija u svakodnevici - Pogled kroz objektiv". Najmlađi su se posjetitelji na kraju obilaska Odjela zadržali na otvorenom uz zabavnu igru u prirodnoj veličini "Life size - Čovječe ne ljuti se" koja razvija timski duh, motoričke vještine i socijalnu interakciju. Sudjelovanje u aktivnostima projekta studentima je omogućilo jačanje organizacijskih, prezentacijskih i komunikacijskih vještina i kompetencija koje značajno doprinose kvaliteti studentskog života i daljnjem profesionalnom razvoju. Projekt je ove godine okupio oko 300 sudionika s područja grada Osijeka, Osječko-baranjske županije i šire. Ugostili smo učenicke osnovnih škola (OŠ

"Retfala", OŠ Jagode Truhelke Osijek, OŠ Ivana Kukuljevića Belišće, OŠ "Darda", OŠ "Budrovci", OŠ "Kneževi Vinogradi", OŠ "Bilje", OŠ "Dr. Franjo Tuđman" Beli Manastir), srednjih škola (Gimnazija A. G. Matoša Đakovo, I. gimnazija Osijek, Tehnička škola i prirodoslovna gimnazija Rudera Boškovića Osijek, Sándor Petőfi Lutheran Secondary School of Bonyhád) i njihove nastavnike. Velik odaziv posjetitelja svih naraštaja i iznimno pozitivne reakcije sudionika potvrđuju važnost takvih događanja za našu zajednicu, ali i potrebu za daljnjim ulaganjima u popularizaciju znanosti. Zahvaljujemo svim sudionicima na dolasku kao i svim djelatnicima Odjela i studentima koji su svojim radom i predanošću doprinijeli uspješnoj realizaciji projektnih aktivnosti. Veliko hvala višegodišnjim sponzorima: Osječko-baranjskoj županiji, Gradu Osijeku, Studentskom centru u Osijeku, Studentskom zboru Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Centru za unaprjeđenje govedarstva d. o. o., Mlinaru d. o. o., koji su nam omogućili unaprjeđenje kvalitete projektnih aktivnosti.

Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek ponovno otvorio vrata znanosti i energije

U sklopu 23. Festivala znanosti, čija je ovogodišnja tema bila "Energija", Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek tradicionalno je organizirao 14. Dan otvorenih vrata tijekom kojega je Fakultet postao mjesto susreta znanosti, kreativnosti, istraživanja i dječje znatiželje. U petak 24. travnja 2026. godine Fakultet je ugostio čak 545 sudionika: djecu vrtičke dobi, učenike osnovnih i srednjih škola te njihove odgovornike i nastavnike. Program je okupio 160 djece predškolske dobi iz pet osječkih vrtića, 330 učenika iz sedam osnovnih škola te 55 učenika iz triju srednjih škola. Svečano otvorenje održano je u Auli Magni gdje je Dan otvorenih vrata službeno otvorio dekan Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek, prof. dr. sc. Tomislav Vinković, uz prodekanu doc. dr. sc. Toniju Kujundžić, doc. dr. sc. Željku Klir Šalavardić i prof. dr. sc. Krunoslava Zmaića. Ovogodišnja festivalska

tema nadahnula je velik broj kreativnih i edukacijskih sadržaja pa je prijavljeno ukupno 35 aktivnosti, među kojima 19 postera, 14 radionica te dvije izložbe. Posjetitelji su kroz radionice, interaktivne instalacije i postere mogli istražiti različite oblike energije i njihovu ulogu u svakodnevnom životu, prirodi, tehnologiji i poljoprivredi. Među radionicama posebno su se istaknule teme poput "Tajne energije u hrani", "Laboratorij održive budućnosti: s energijom racional-

no", "Male kradljivice biljne energije", "Ronilački monitoring okoliša", "Vrt na solarni pogon", "Odakle dolazi energija?", "Supermoći energije" i "Microbial Fuel Cells" koje su na zanimljiv i djeci prilagođen način približile znanstvene koncepte. Djeca i učenici bili su raspoređeni u skupine kako bi svi sudionici mogli obići bar jednu radionicu i aktivno sudjelovati u programu. Posebno oduševljenje izazvao je posjet ponijima na livadi ispred Fakulteta, dok je kutak za okrpju omogućio sudionicima da "nadoknade potrošenu energiju" uz sokove i grickalice nakon bogatog i dinamičnog programa. Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek tim je događanjem ponovno potvrdio svoju otvorenost prema zajednici te važnu ulogu u popularizaciji znanosti među najmlađima, odnosno pokazao koliko je važno približiti znanost djeci i mladima kroz praktičan rad, interakciju i igru.

ODJEL ZA BIOLOGIJU NA III. ECO CITY WASTE FESTU

Martina VARGA

Odjel za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i ove je godine pripremio kreativnu i edukacijsku radionicu pod nazivom "Seed bombs: urbana zelena akcija". Inspirirana konceptom malih zelenih intervencija u urbanim sredinama, radionica je posjetiteljima približila ideju jednostavnih aktivnosti koje mogu imati pozitivan utjecaj na bioraznolikost i kvalitetu života u gradovima. Posjetitelji festivala imali su priliku izradivati seed bombs, kuglice od recikliranog papira i sjemenki medonosnih biljaka koje se mogu posaditi u vrtovima, dvorištima ili na drugim urbanim površinama. Tom aktivnošću sudionici su na praktičan i zabavan način učili o važnosti oprašivača, ulozili biljaka u urbanim ekosustavima te mogućnostima po-

novne uporabe materijala recikliranjem papira. Poseban naglasak radionice bio je na poticanju razvoja zelenijih i održivijih gradova. U razgovoru s posjetiteljima nastavnicima i studentima Odjela za biologiju istaknuli su da sadnja medonosnih biljaka doprinosi stvaranju malih oaza za pčele, leptire i druge oprašivače koji imaju ključnu ulogu u očuvanju ekosustava i proizvodnji hrane. Posjetitelji su pritom mogli doznati i koje su biljne vrste najpogodni-

je za privlačenje oprašivača u urbanim sredinama te kako male promjene u vlastitom okolišu mogu doprinijeti očuvanju prirode. Radionica je posebno privukla najmlađe sudionike festivala koji su kreativnim radom, igrom i interakcijom razvijali svijest o važnosti održivog i odgovornog odnosa prema okolišu. Jednostavnim, ali simboličnim konceptom zelenih bombica, posjetitelji su mogli ponijeti dio radionice sa sobom i nastaviti širiti zelene ideje i nakon završetka festivala. Aktivnim sudjelovanjem na Eco City Waste Festu Odjel za biologiju još je jednom pokazao kako se znanstvene teme mogu približiti javnosti na kreativan, pristupačan i zabavan način. Spajanjem ekologije, edukacije i praktičnog rada posjetitelji su dobili priliku postati dio male urbane zelene akcije koja može ostaviti dugoročan trag u prostoru i zajednici.

FESTIVAL ZNANOSTI 2026. NA MEDICINSKOM FAKULTETU OSIJEK: "ENERGIJA" KROZ ZNANOST I IGRU

Mirna OSMANAGIĆ

Medicinski fakultet Osijek i ove je godine pripremio bogat i raznolik program ispunjen brojnim radionicama, interaktivnim aktivnostima, predavanjima i izložbom postera. Aktivnosti su izazvale iznimno zanimanje te okupile više od 550 sudionika svih dobi - od djece predškolske dobi, učenika osnovnih i srednjih škola, do učitelja i studenata. Festival je započeo radionicom "Kako naše tijelo dobiva energiju" koju su pripremile i održale dr. sc. Nikolina Kolobarić, prof. dr. sc. Ana Stupin, izv. prof. dr. sc. Ivana Jukić, doc. dr. sc. Zrinka Mihajević i Ana Marinčić Žagar. Tijekom radionice djeca su kroz igru, pokret i male pokuse otkrivala kako hrana i kisik organizmu osiguravaju energiju potrebnu za svakodnevne aktivnosti. Posebno zanimanje izazvala je radionica "Čarolija energije - kad kemija oživi!" u sklopu koje su na Medicinskom fakultetu Osijek gostovali učenici 2. i 5. razreda Osnovne škole Jagode Truhelke. Uče-

nici su istraživali kako se energija pretvara iz jednog oblika u drugi - od dobivanja električne energije iz limuna do "plešućih čovječuljaka", svjetlećih otopena i drugih kemijskih iznenađenja. Radionicu su održali prof. dr. sc. Barbara Viljević, doc. dr. sc. Marijana Leventić, Ivan Čorić, Melani Matovina, Sara Milaković, Maja Milaković, Aleta Šimić i Ivana Jelavić. Radionica "Energetski baloni" na jednostavan je i djeci prilagođen način približila proces ulaska šećera u stanice te važnu ulogu inzulina u organizmu. Sudionici su kroz interaktivne aktivnosti naučili što se događa kod dijabetesa i zašto je važno održavati ravnotežu šećera u krvi. Ovakav pristup pokazao se iznimno korisnim jer djeca kroz igru lakše razumiju složene zdravstvene pojmove te razvijaju empatiju prema osobama oboljelima od dijabetesa. Radionicu su pripremili Ema Eržić, Christian Kurina, Klara Džojić, Ema Schönberger, Matea Petrić i Karla Lauš. U sklopu Festivala znanosti Medicinski fakultet Osijek posjetili su i učenici sedmih razreda Osnov-

ne škole Jagode Truhelke koji su sudjelovali u radionici "Tvornica energije u stanici - upoznaj svoje mitohondrije!". Radionicu su pripremile prof. dr. sc. Jasenka Wagner Kostadinović, Mía Galić, Patricija Zlatunić i Lucia Đurin. Kroz interaktivne aktivnosti i pokuse učenici su upoznali ulogu mitohondrija u stvaranju energije u stanici, naučili osnovne principe staničnog disanja i proizvodnje ATP-a te povezanost unosa hrane i kisika s nastankom energije. Uz usvajanje novih znanja, učenici su razvijali timski rad i laboratorijske vještine. Osim radionica, Festival znanosti obilježila su i izvrsna predavanja među kojima se ističe predavanje "Energija - životna sila", održano za učenike osmih razreda Osnovne škole Cvjetno. Predavanje izv. prof. dr. sc. Katarine Mišković Špoljarić uvelo je učenike u svijet stanične energije, čiju okosnicu čini molekula adenozin-trifosfata (ATP). Učenici su upoznali izvore hrane iz kojih organizam dobiva glukozu te način na koji se metaboličkim procesima proizvodi ATP. Također su saznali zašto je ATP ključan za funkcioniranje organizma - sudjeluje u pokretanju biokemijskih reakcija, prijenosu signala, radu mišića i održavanju vitalnih funkcija. ATP je predstavljen kao svojevrsna "stanična valuta" koja omogućuje stvaranje energije potrebne za disanje, otkucanje srca, održavanje krvnog tlaka i oslobađanje topline.

